



Aan de gemeenteraad

Zaaknummer

651447

Onderwerp: Eenmalige energietoeslag Arnhem 2022

Voorstel

1. Conform het verzoek van de minister te starten met het uitkeren van een eenmalige energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen en dit te doen vooruitlopend op de definitieve wetswijziging en vooruitlopend op de middelen die het Rijk hiertoe ter beschikking stelt in het gemeentefonds.
2. Kennis te nemen van de aanpak en de beleidsregels waartoe het college heeft besloten, waarbij het college aansluit bij ons minimabeleid, zoals de minister heeft geadviseerd (zie bijlagen 1 en 2).

Inleiding

Het Kabinet liet op [10 december 2021](#) weten dat er, naast de verlaging van 400 euro op energiebelasting voor alle huishoudens, voor minima een eenmalige energietoeslag van circa 200 euro per huishouden komt. In de [Kamerbrief van 11 maart](#) stelt het Kabinet voor het richtbedrag van deze regeling substantieel te verhogen met 600 euro extra, zodat deze huishoudens circa 800 euro in totaal ontvangen. Deze tegemoetkoming is aanvullend op de andere voorgestelde maatregelen die gelden voor alle huishoudens.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is met de VNG en Divosa overeengekomen de energietoeslag door gemeenten uit te laten keren via de categoriale Bijzondere Bijstand. Alleen op die wijze is het voor gemeenten uitvoerbaar. Gemeenten kunnen hiermee eenzijdig een toelage toekennen aan huishoudens in de doelgroep minimabeleid (ca 120% sociaal minimum), zonder dat hiervoor een individuele aanvraag en toetsing nodig is. De eenmalige uitkering is vrij van inkomstenbelasting. Om de eenmalige tegemoetkoming mogelijk te maken, is een wijziging van de Participatiewet nodig. Op 25 februari heeft de minister het wetsvoorstel voor spoedadvies naar de Raad van State gestuurd. Inmiddels ligt het wetsvoorstel bij de Tweede en Eerste Kamer. Wanneer de wetswijziging en de regeling een feit is, is echter vooralsnog ongewis. De minister heeft aangegeven dat gemeenten vooruitlopend op de aangekondigde wetgeving mogen starten met het uitkeren van de energietoeslag ([brief van 15 maart](#) jl.).

Beoogd effect

Huishoudens met een laag inkomen ontvangen op korte termijn een compensatie om tegemoet te komen in de toename van de energiekosten. Noodsituaties bij huishoudens in budgetbeheer met een hoger inkomen worden zoveel als mogelijk ondervangen. Door de wijze van aanpak inwoners zoveel mogelijk te ondersteunen bij het verlagen van hun kosten en het beperken van financiële problemen.



Argumenten

1.1 *De nood is hoog: veel Arnhemse huishoudens hebben nu al te maken met een fors tekort*

Het college meent dat snelheid in deze situatie absoluut geboden is; het water staat inwoners soms al aan de lippen. De energierekening is voor veel huishoudens nu al veel hoger dan voorheen. Veel huishoudens komen nu al in de knel en krijgen veelal nu al te maken met betalingsproblemen. Hoe langer de tegemoetkoming op zich laat wachten, des te groter het risico op schulden bij een groot deel van de doelgroep met een laag inkomen. Diverse meldingen van problematische situaties komen wekelijks bij ons of onze uitvoeringspartners binnen. Wanneer de wetswijziging definitief is, is vooralsnog ongewis. Het college van Arnhem wil daar niet op wachten en in april een start maken met het uitkeren van de toeslag. Dit is mogelijk als besluitvorming hierover voor 14 april heeft plaatsgevonden. Inmiddels zijn de voorbereidingen voor uitbetaling in gang gezet.

1.2 *De minister heeft aangegeven dat gemeenten van start mogen*

De minister heeft gemeenten aangegeven niet te wachten op de definitieve besluitvorming. Ook geeft de minister aan dat inwoners zich bij hun gemeente kunnen melden.

1.3 *De middelen voor de energietoeslag zijn onderweg*

De rijksmiddelen zijn onderweg. Bij [brief van 15 maart](#) jl. is de begrotingswijziging i.v.m. het beschikbaar stellen van de middelen geforceerd door de minister, waardoor het ontvangen van middelen in het gemeentefonds inmiddels zeker is. Naar verwachting wordt voor de energietoeslag 680 mln. euro toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit wordt in de meicirculaire verwerkt.

2.1 *De aanpak en de beleidsregels zijn een bevoegdheid van het college*

De energietoeslag is een tijdelijke verruiming of uitbreiding van art. 35 van de Participatiewet. Daarmee is het aan het college om invulling te geven aan deze eenmalige uitkering. De gemeenten krijgen van de minister beleidsvrijheid om aan te sluiten bij het lokale minimabeleid. Wel geeft de minister een niet bindende richtlijn. Alle huishoudens met een inkomen tot 120% van de toepasselijke bijstandsnorm moeten in aanmerking komen voor de toeslag waarbij 800 euro leidend is, aldus de minister. Zij roept gemeenten op dit ook uit te betalen.

Het college heeft besloten tot een eenmalige energietoeslag van 800 euro voor Arnhemse huishoudens met een laag inkomen. Zoals de minister adviseert, sluiten we aan op ons lokale minimabeleid. Dat betekent dat we de energietoeslag uitkeren aan Arnhemse huishoudens met een inkomen tot 120% van de toepasselijke bijstandsnorm. Dit betreft ongeveer 14.900 Arnhemse huishoudens. Voor gezinnen met kinderen tot 18 jaar hanteren we een inkomensgrens van 130% van de bijstandsnorm, conform lokaal minimabeleid. Dat zijn naar verwachting 400 gezinnen extra. De totale doelgroep komt hiermee op 15.300 huishoudens. Tenslotte richt het college een maatwerkbudget in voor noodsituaties van inwoners in budgetbeheer. In bijlage 1 en 2 vindt u een nadere toelichting op de aanpak.

2.2 *Compensatie is nu een tijdelijke noodmaatregel, structurele aanpak vraagt bredere inzet*

Compensatie is nu een tijdelijke noodmaatregel die idealiter minder nodig zou zijn als we verder gaan in de energietransitie. Om die reden stelt het college de aanpak van energiearmoede



voorop: (versnelde) verduurzaming van woningen en besparing op energiekosten. Nu gaan we zo spoedig mogelijk over tot uitvoering van de eenmalige energietoeslag. In onze aanpak (zie bijlagen) kiezen we ervoor dit zoveel mogelijk vergezeld te laten gaan van ondersteuning van inwoners in stappen naar verduurzaming en beperking van energiekosten en ondersteuning bij geldzorgen en financiële vragen.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Consequentie van beslispunt 1 en dus het opvolgen van het advies van de minister is dat de middelen energietoeslag die toegevoegd worden aan het gemeentefonds volledig voor dit doel worden ingezet. De besteding van het gemeentefonds is voorbehouden aan de raad.

1.2 De consequentie van het opvolgen van het advies van de minister is een financieel risico voor de gemeente

Zoals u uit diverse persberichten heeft kunnen vernemen, zijn de middelen die de minister beschikbaar stelt in het gemeentefonds naar verwachting niet voldoende om 800 euro uit te betalen aan de doelgroep. De middelen die zij ter beschikking stelt, komen niet overeen met de doelgroep en de richtlijn die inmiddels breed is gecommuniceerd. Ook de Raad van State en VNG wijzen hierop. De minister heeft inmiddels wel aangegeven dat als gemeenten merken dat het bedrag niet past, de minister hierover met de gemeenten in gesprek wil. Het college gaat er dan ook van uit, zeker gezien de lobby die plaatsvindt, dat de kosten die de gemeente maakt voor de doelgroep die zij adviseert volledig gecompenseerd gaan worden. Het is tenslotte een eigen toezegging van het Kabinet. Desondanks ziet het college met het opvolgen van het advies en het verzoek van de minister een risico op een tekort aan onze kant.

Het college zal bij de minister van Armoedebelid inzetten op voldoende financiële dekking voor het uitvoeren van deze regeling. Hierin trekken we waar mogelijk op met andere gemeenten.

Participatie

Niet van toepassing

Financiën

Naar verwachting wordt voor de energietoeslag 680 mln. euro toegevoegd aan het gemeentefonds. Dit wordt in de meicirculaire verwerkt. We verwachten dat Arnhem 1,5% ontvangt, dat is 10,2 mln. euro. Dit bedrag is bedoeld voor de uitbetalingen van de energietoeslag en de dekking van de bijbehorende uitvoeringskosten.

Afhankelijk van het aantal huishoudens dat we daadwerkelijk bereiken, schatten we de maximale kosten als volgt in:

- Energietoeslag huishoudens met inkomen 120% van de bijstandsnorm: 11,92 mln. euro.
- Energietoeslag extra gezinnen met inkomen 130% van de bijstandsnorm: 0,32 mln. euro.
- Maatwerkbudget: 0,35 mln. euro.
- Uitvoeringskosten: 0,4 mln. euro.



Hiermee komen de totale maximale kosten op ca.13 mln. euro. Zoals gezegd, we gaan er vooralsnog vanuit dat dit bedrag nagenoeg volledig gecompenseerd wordt door het rijk. Mocht dit anders zijn dan is het tekort tussen 2,0 mln. en 2,8 mln. euro.

Zekerheidshalve komen we hierover bij uw raad terug bij de vaststelling van de jaarrekening. Ten tijde van de coronacrisis ontving Arnhem vanuit het Rijk meerdere bedragen om effecten van de coronacrisis op te vangen. Zo ook voor de tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK). De inschatting van het Rijk voor dit budget was royaal en resulteerde in Arnhem in toevoeging (2,8 mln.) aan de algemene middelen. Bij het voorstel voor de resultaatbestemming in het kader van de jaarrekening wordt opgenomen een deel van het resultaat (2,8 mln.) te bestemmen voor de energietoeslag.

Uitvoering

De voorbereidingen zijn in volle gang en direct na uw raadsbesluit zullen wij overgaan tot uitvoering. Bijlage 1 en 2 geven inzicht in de werkwijze. Onze insteek is om naast de regeling tegemoetkoming energiekosten die wij uitvoeren voor het Rijk zoveel als mogelijk vergezeld te laten gaan van een gecombineerde aanpak op verduurzaming en het beperken van (energie)kosten en het ondersteunen van inwoners bij geldzorgen en financiële vragen. We verwachten hier – naast de inzet die wij nu al plegen - in komende tijd nog verder uitwerking aan te geven.

Communicatie

De enorme stijging van de energiekosten en de uitvoering van deze regeling vraagt heldere en duidelijke communicatie. We willen Arnhemmers op alle mogelijke manieren aangeven waar ze hulp en ondersteuning kunnen krijgen bij hun financiële vragen, of bij het omlaag brengen van kosten door verduurzamingsingrepen. We willen ook duidelijk zijn in wat inwoners daar zelf voor kunnen doen. Inwoners die we kennen en waar we contactgegevens van hebben benaderen we bij voorkeur persoonlijk. Daar waar we ze niet kennen, communiceren we breed, via zoveel mogelijk kanalen en communicatiemiddelen van onszelf. Maar ook via kanalen / middelen van onze partners. Ook via de pers vragen we aandacht voor het onderwerp te genereren.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Aanpak uitkering Eenmalige energietoeslag Arnhem 2022
- Beleidsregels Eenmalige energietoeslag Arnhem 2022



Besluit van 29-03-2022

Zaaknummer 651447

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 29 maart 2022, nummer: 651447;

gelet op artikel 147, tweede lid, van de Gemeentewet;

besluit:

1. Conform het verzoek van de minister te starten met het uitkeren van een eenmalige energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen en dit te doen vooruitlopend op de definitieve wetswijziging en vooruitlopend op de middelen die het Rijk hiertoe ter beschikking stelt in het gemeentefonds.
2. Kennis te nemen van de aanpak en de beleidsregels waartoe het college heeft besloten, waarbij het college aansluit bij ons minimabeleid, zoals de minister heeft geadviseerd.

De griffier,

De voorzitter,